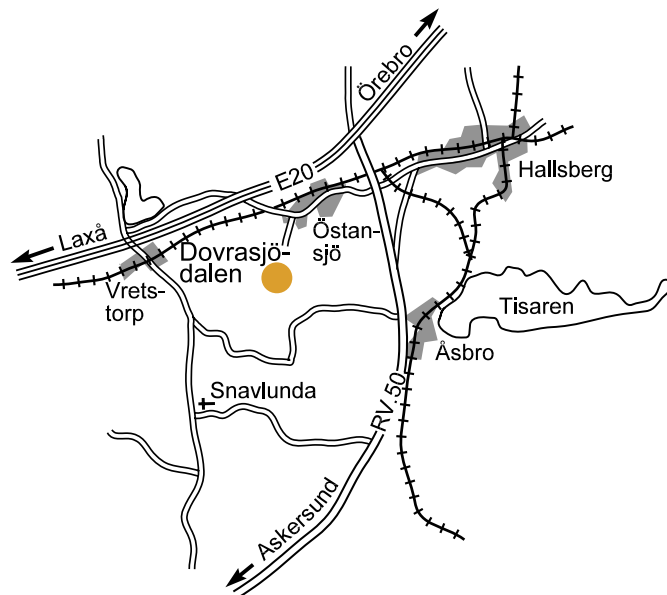

Fakta

- Arealen är 52 ha
- Förvaltare är Regionförbundet Örebro län
- Området blev naturreservat 1976 och utvidgades åren 1983 och 2002
- Markägare är Regionförbundet Örebro län
- Området är med i EU-nätverket Natura 2000

Så hittar du till Dovrasjön

Från länsväg 529 genom Östansjö samhälle tar du av söderut vid avtagsväg i Östansjöns västra utkant. Vägskylt finns. På en enskild väg når du efter knappt två kilometer parkeringsplatser vid Tystinge, där markerad vandringsled mot reservatet börjar.

Tänk på att du inte får:

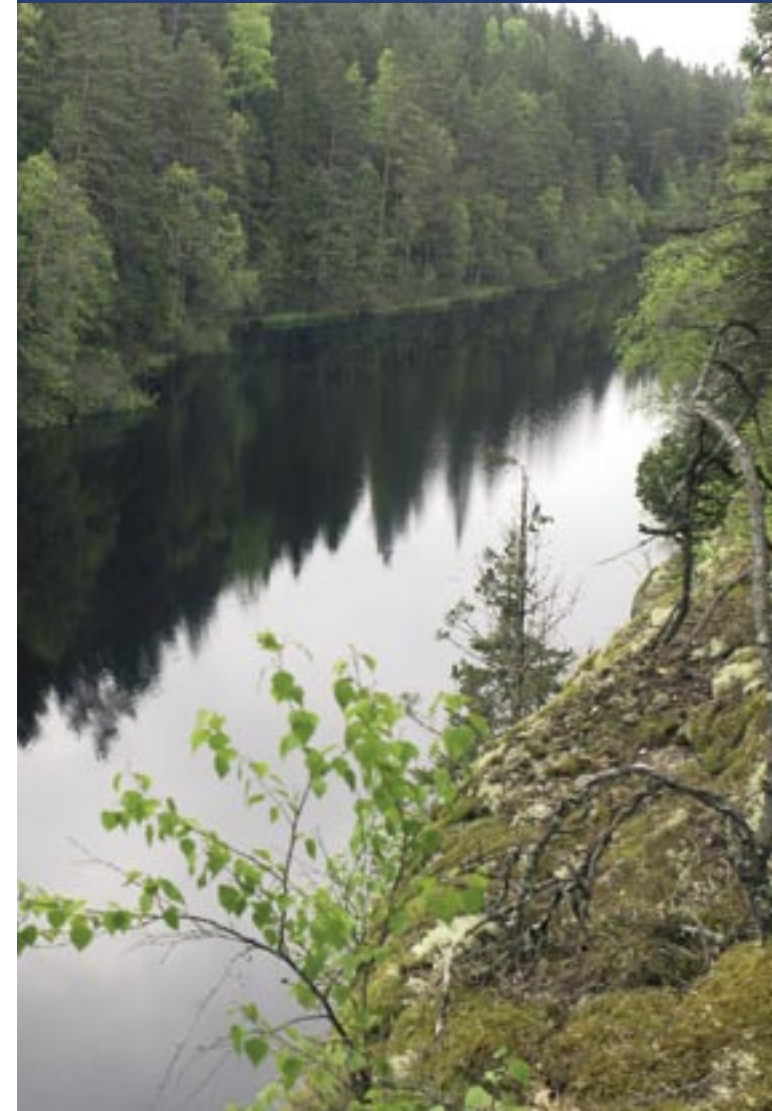
- samla in mossor eller lavar
- framföra motorfordon, rida eller tälta
- göra upp eld annat än på anvisad plats
- anordna orienteringskontroller eller snitslade spår
- på ett störande sätt använda radio, bandspelare eller dyl.

Ytterligare information

Regionförbundet Örebro län, 019-602 63 00, www.regionorebro.se eller www.fritid.t.se
Länsstyrelsen i Örebro län, 019-19 30 00, www.t.lst.se

Syftet med Sveriges naturreservat är att bevara biologisk mångfald, vårda och bevara värdefulla naturmiljöer och tillgodose behov av områden för friluftslivet.

Produktion: Länsstyrelsen i Örebro län, Layout: Veronica Svahlin.
Illustrationer: Lars Johansson, Länsstyrelsen, Foton: Roger Lundberg,
Publikationsnr: 2006:29, Upplaga: 10 000 ex.

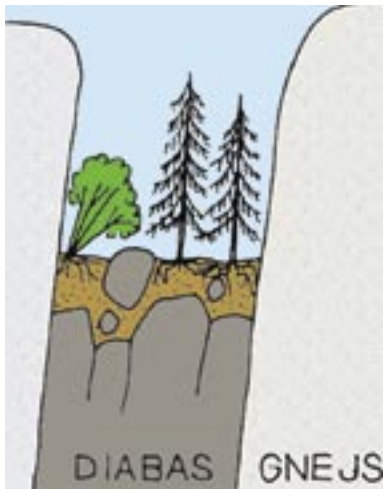
Dovrasjödalen är en sprickdal i urberget med tre långsmala sjöar. Sjöarna är till stor del omgivna av branta bergväggar och barrskog. På den torra och magra hållmarken på berget trivs tall, ljung, lingon, lavar och mossor medan blåsippa, springkorn, lundbräsa, vårärt, trolldruva och underviol istället trivs i dalgången där bergarten diabas ger en rikare växtlighet. Här trivs många av våra vanligaste barrskogsmesar, som till exempel tofsmes, svartmes, talgoxe och talltita.

Dovrasjödalen

Dovrasjödalen är en trång och djup nord-sydlig sprickdal i urberget. I dalens botten finns rester av den vulkaniska bergarten diabas. För länge sedan var dalen fylld av diabas, men den har under årtusende nötts ned av vatten och is.

Hållmarkerna omkring den norra sjön domineras av ögongnejs. Dessa hållar har på östra sidan tydliga spår från istiden i form av isräfflor. De bildades genom att fastfrusna stenblock i inlandsisen skrapade urberget när isen var i rörelse. Isräfflornas riktning beskriver därför också isens rörelseriktning.

Dovra sjöar är källsjöar i Nyköpingås vattensystem. De är starkt brunfärgade av humusämnen och påverkade av föroreningen. För att motverka detta kalkas sjöarna regelbundet.

Schematiskt tvärsnitt av Dovrasjön
Illustration: Länsstyrelsen

Olika växtsamhällen

Vid en vandring runt Dovra sjöar lägger du märke till hur olika vegetationen är uppe på berget och nere i dalen.

På den torra och magra hållmarken finner tallen rotfäste i smala springor i berget. Ljung, lingon, lavar och mossor klarar denna karga växtmiljö fint.

Nere i dalen finns rester av diabas. Denna bergart är basisk (motsats till sur) och ger en helt annan och rikare växtlighet än den du normalt hittar i en barrskog. Den ger till viss del samma effekt på växtligheten som en kalkförekomst skulle ha haft. Den rikaste vegetationen finns i dalgången

norr och söder om sjöarna. Blåsippa, springkorn, lundbräsa, vårärt, trolldruva och

underviol är några växter som finns här på grund av de rikare markförhållandena.

Barrskogsmesar

En vandring i Dovrasjödalen ger dig också en möjlighet att få se våra vanligaste barrskogsmesar. Stanna till om du skimtar eller hör någon liten fågel i ett barrträd. Om det är en mes är den ofta ganska orädd. Svartmesen är en liten, blek kopia av en talgoxe med vit fläck i nacken. Den klänger oftast längst ut på barrträdens grenar.

Tofsmesen har en gråbrun dräkt, svart halsring och en uppåtstående tofs på huvudet. Den har ett läte som låter "peereriit". Tallitan är grå med svart hjässa. Den kan vara svår att skilja från lövskogens entita. Låtet är emellertid avslöjande, ett strävt "täh täh". Tofsmesen och talltitan söker främst föda bland barrträdens grenar.

Tofsmes och svartmes,
Lars Johansson

Dovra kyrka

Foto: Roger Lundberg

Dovra kyrka

Denna uppmärksammade formation har skapats genom blockvittring i berget. Ett sprickrikt område som Dovradalen utgör en utmärkt angreppspunkt för vattnets och frostens nedbrytande krafter. Genom att vattnet tränger in i bergets sprickor och ökar sin volym vid övergång till is, vidgas dessa sprickor. Till slut kan även stora block lossna från bergväggen. När detta skett här är osäkert. En förklaring är att Dovra kyrka bildades under den tid då den stora inlandsisen smälte när havet låg i nivå med dalen. Det är också möjligt att det skett betydligt senare. Folkfantasin hade i varje fall andra förklaringar till de mera märkliga eller avvikande företeelserna i naturen.

Sägner om jätten Tjälve

När jätten Tjälve fick höra Viby kyrkklockor blev han arg och kastade stora stenblock mot kyrkan. Dessa hamnade dock bortom kyrkan. Då hann fann att han misslyckats, rev han i förargelse loss block från själva berghällarna. Just då började kyrkklockorna åter ringa, jättens kraft bröts och blocken blev liggande på sin plats. Jätten gömde sig då inne i berget. I sorg över detta fällde hans hustru Dovra tre stora tårar, vilka var och en bildade en sjö. Det stora bergblocket, som Tjälve slet loss, syns ännu vid "Dovra kyrka", där det utgör taket till denna.